

ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΔΙ ΓΙΑ ΤΟ 2019

► Γιατί τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας είναι σημαντικά, η παραβίασή τους και η καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας

EUIPO
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στην παρούσα έκθεση συγκεντρώνονται τα πορίσματα της έρευνας που διεξήχθη τα τελευταία χρόνια από το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Παρατηρητήριο), σχετικά με την έκταση, το πεδίο και τις οικονομικές συνέπειες που προκύπτουν από την παραβίαση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) στην ΕΕ. Στην έκθεση παρουσιάζονται και εξετάζονται στοιχεία σχετικά με την οικονομική αξία των ΔΔΙ στην οικονομία της ΕΕ, τον βαθμό στον οποίο γίνεται εκμετάλλευση της αξίας αυτής, τους μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται για την παράνομη αποκόμιση οφέλους, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων.

Σε μελέτη που εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΓΔΕ), το EUIPO διαπίστωσε ότι η συνολική συμβολή των κλάδων που συνδέονται άμεσα με τα ΔΔΙ στην οικονομία της ΕΕ αντιπροσωπεύει περίπου το 42 % του ΑΕΠ (5,7 τρισ. EUR) και το 28 % της απασχόλησης (καθώς και το 10 % των έμμεσων αποτελεσμάτων που προκύπτουν για την απασχόληση σε κλάδους που δεν συνδέονται άμεσα με τα ΔΔΙ). Οι κλάδοι αυτοί παράγουν επίσης εμπορικό πλεόνασμα ύψους περίπου 96 δισ. EUR στον υπόλοιπο κόσμο και οι μισθοί που καταβάλλονται στους εργαζομένους τους είναι κατά 46 % υψηλότεροι σε σύγκριση με άλλους κλάδους.

Λόγω της υψηλής αξίας των ΔΔΙ, η παραβίασή τους αποτελεί προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα, η οποία προκαλεί σημαντικές ζημίες στους κατόχους των δικαιωμάτων και στην οικονομία γενικότερα.

Σύμφωνα με μελέτη που διεξήχθη από το EUIPO και τον ΟΟΣΑ το 2019, οι εκτιμήσεις για την παραβίαση των ΔΔΙ στο διεθνές εμπόριο το 2016 υπολογίζεται ότι αγγίζουν έως και το 3,3 % του παγκόσμιου εμπορίου. Έως και 6,8 % των εισαγωγών της ΕΕ, ήτοι 121 δισ. ευρώ ετησίως, είναι προϊόντα απομίμησης. Αμφότερα τα στοιχεία αυτά είναι σημαντικά υψηλότερα από εκείνα που διαπιστώθηκαν στη μελέτη των δύο οργανισμών που δημοσιεύθηκε το 2016, γεγονός που δείχνει ότι το πρόβλημα έχει οξυνθεί πολύ περισσότερο τα τελευταία χρόνια.

Σε σειρά μελετών που διεξήχθησαν σε διάφορους κλάδους, το EUIPO υπολόγισε τις απώλειες πωλήσεων σε 11 κλάδους στην ΕΕ (άμεσα στους κλάδους που εξετάζονται, καθώς και σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τους), ως αποτέλεσμα της παραποίησης/απομίμησης. Οι ζημίες αυτές ανήλθαν συνολικά σε περισσότερα από 92 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως κατά την περίοδο 2012-2016.

Η μεγάλη αξία, οι επεικείς ποινές και οι υψηλές επενδυτικές αποδόσεις έλκουν τις εγκληματικές οργανώσεις να επιδίδονται σε παράνομες δραστηριότητες παραποίησης/απομίμησης. Οι μέθοδοι τις οποίες εφαρμόζουν οι οργανώσεις αυτές γίνονται ολοένα και πιο σύνθετες, καθώς η τεχνολογία και οι δίαυλοι διανομής εξελίσσονται, παράλληλα με το εύρος των προϊόντων που παραποιούνται.

Τα επιχειρηματικά μοντέλα τα οποία υιοθετούν οι παραποιοητές/απομιμητές κάνουν σημαντική χρήση του διαδικτύου για τη διανομή των προϊόντων τους και την προώθηση της διανομής και κατανάλωσης παράνομου ψηφιακού περιεχομένου. Οι δικτυακοί τόποι που πωλούν προϊόντα παραποίησης/απομίμησης επωφελούνται από πρόσθετα διαφημιστικά έσοδα, τα οποία προέρχονται από διαφημίσεις «υψηλού κινδύνου» (προϊόντα και υπηρεσίες για ενήλικες, παιχνίδια και κακόβουλο λογισμικό) και, παραδόξως, από νόμιμες επώνυμες εταιρείες, οι οποίες με αυτόν τον τρόπο πλήττονται διπλά από τη διαφήμιση σε τέτοιου είδους δικτυακούς τόπους (ζημία για την ίδια την εμπορική επωνυμία τους και παροχή αξιολοπιστίας στον δικτυακό τόπο που φιλοξενεί τις διαφημίσεις).

Πέραν της ανάλυσης της προσφοράς προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και πειρατικού περιεχομένου, το EUIPO έχει επίσης μελετήσει την πλευρά της ζήτησης, δηλαδή τη συμπεριφορά των πολιτών της ΕΕ έναντι των ΔΔΙ και την προθυμία τους να καταναλώνουν αγαθά και υπηρεσίες που παραβιάζουν τα ΔΔΙ. Στα κίνητρα των καταναλωτών να αγοράζουν προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και να αποκτούν παράνομη πρόσβαση σε περιεχόμενο που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας συγκαταλέγονται οι χαμηλότερες τιμές, η εύκολη πρόσβαση και ο χαμηλός βαθμός κοινωνικού στιγματισμού που συνδέεται με τις εν λόγω δραστηριότητες.

Αναταποκρινόμενο στις εξελίξεις αυτές, το EUIPO, από κοινού με δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους, αναλαμβάνει και υποστηρίζει σειρά δράσεων για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων. Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται η ενημέρωση των κατόχων δικαιωμάτων σχετικά με το μεταβαλλόμενο τοπίο των παραβιάσεων ΔΔΙ, η συνεργασία με την Ευρωπόλ για την ανάληψη ευρύτερων δράσεων καταπολέμησης του εγκλήματος που αφορά τη ΔΙ, μεταξύ άλλων με τη συμμετοχή στη χρηματοδότηση ειδικής μονάδας εντός της Ευρωπόλ για το έγκλημα που αφορά τη ΔΙ, η στήριξη των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην αντιμετώπιση της προσφοράς προϊόντων παραποίησης/απομίμησης σε τρίτες χώρες, η βοήθεια προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) για να προστατεύσουν τα ΔΔΙ τους, η ενημέρωση των πολιτών σχετικά με το διαθέσιμο και νόμιμα προσβάσιμο ψηφιακό περιεχόμενο, καθώς και με τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο που έχει η αγορά προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και η πρόσβαση σε παράνομο ψηφιακό περιεχόμενο.

